

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XXXIII. Dom. VIII. post Pent. Æquissimô judiciô fulminatus euclio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XXXIII.
DOMINICA VIII. POST
PENTECOST.

Facite vobis amicos de Mammona iniquitatis
Luc. 16.

Æquissimô judiciô fulminatus
Euclio.

Irabilem sententiam præsens Evangelion conciliat
Opt. AA. jubemur nobis amicos conciliare res iniquita-
tatis Mammonam. An ergò vitia ferviant virtuti
an ex malè partis Christianæ charitati litetur? an
bonis alienis, furto alteri ablatis licita eleemosynam
pauperes erogetur? an coriario elaboratam pellem ritè sublegam
ut inde nudos miserorum pedes expediam? hæc ego non capio
qui semper audiui, malè parta malè dilabi, nec facienda esse ma-
la, ut eveniant bona; undè ergò per Mammonam mihi amicos pe-
riam? ubi malum est suppositum, omnia & singula, quæ in
cantur, pravitatem contrahunt. Ubi impiè partæ sunt pecunie
ex illis nil utique aliò dirigi poterit aut devolvi, nisi ad ipsum
nominis dominum ac possessorem, ita Sirach. (1) *qui offert sacrificium ex substantia pauperis, quasi qui victimat filium in conspectu parentis.* Hæc cruda tyrannis foret, & cum ea tamen
crificium ex iniquo mammona confertur; unde facili negotio pro-
tium arguas sacrificii memorati. Audiamus hæc super re Aug.
*ait mihi raptor alienorum; ego similis illius divitis non sum: quæ-
pes facio, vinculis in carcerem victum transmitto. At dicitur
reputas? tollere noli & dedisti. Cui dederis, gaudet, at cui au-
stuleris, plorat; quem duorum istorum exaudiet Dominus? qui
telligit stulte, cum pascis Christianum, pascis Christum, cum spoli-
as Christianum, spoliast Christianum.* Hæc & alia de iniquitate
mammonam

(1) Eccli
35.

A.

Ex bonis
iniquis
nec coli
vult Deus
nec placari.

(2) S. Aug.
Ser. 19.
de Verb.
Ap.

mammona differit Augustinus. Id quod scripsit Africanus Pater, etiam opere complevit. Poluit fortè ad sacerrimos pedes ejus grandem bursam aurò turgidam dives euclio eum in finem, ut in-ge sacras ædes ac Dei Tempia splendide ornaret, rejecit totam summam Sanctus Pontifex, quia novit, ad id jus naturale binis ejus filiis competere, quos sine causa bonis orbare statuit paternis. Rem totam ipe narrat hac cum (3) clausula: *quicumque vult exhereditariò filio, harsdem facere Ecclesiam, querat alium, qui suscipiat, non Augustinum, imò Deo propitio nullum inveniet.* Pari generositate Franciscani Patres furtivam stipem respuerunt, ut memorat (4) Spondanus. Miserat illis Henricus Anglorum Rex in vellium materiam grandes bigas, laneis pannis onustas, quos à mercatoribus contra jura extorserat. Remisere bigas cum hoc dicto: nec sibi de rapinis licitum esse eleemosynas accipere, nec Regi dare. Sic Baronto (5) teste Liberius Pont. Max. Constantio Imperatori quingentos aureos submittent, & Imperatrici totidem donanti, cordatè donum remisit cum hac appendice, det antè militibus suis stata salaria & stipendia menstrua, vel hæc dari curet per alios, qui suis salariis milites defraudant, coguntque rapto vivere cum enormi civium ac plebejorum damno. Eusebio Magnati alios offerenti in faciem dixit Liberius: *tu Ecclesias expilasti, & jam mihi ut egeni eleemosynam donas? abi, & ante fias Christianus.* Dicere voluit Liberius, tu quidem in summo gradu nomen crepas Christianum, & necdum infimum attingisti; hoc est, ut pueri norunt abecedarii, superlativum formare, qui careat positivò; *abi & ante fias Christianus.* Hiccine Christianus audiat, & in Christianitate toleretur, qui plus defert Christianorum juratis hostibus quàm propriæ fidei domesticis Christianis? qui tot cœnobia & templa, tot sacraria expilavit, ut taceam profana? qui tot pauperes fecit pupillos, & alienis se bonis per vim corrasis ditavit? *abi ante & fias Christianus,* jam certè necdum hominis Christiani characterem ostentas. Fac Deo etiam nobilem Ecclesiam ex bonis malè partis & impiè corrasis exædificari, nec ipse Deus suo pro habitaculo simile recipit ædificium, imò ipsos etiam diabolos mittit, quasi lictores suos, qui talem domum iterum subruant, evertant, & solo æquent dirutam, ut refert in suo exemp. spec. Brocardus. At quid totam ex malè partis erectam Ecclesiam allego? proscribit Deus ex campanili simplicem cam-

Rr panam

B.
Iniquitatis
ma nno-
nam reje-
cit Augult.
& alii, cum
nec tem-
plis passi-
sunt in-
terri.
(3) Lem
8. m. ad
Cler.
(4) Spond.
ad An.
1252.
(5) Baron.
tom. 3. an.
315.

C.
Ruit Eccle-
sia ex malè
partis ere-
cta, & frau-
dulenter
sufa cam-
pana.

panam impiis artibus fufam & elaboratam. Scribit Henr. Canifius fuiſſe Aquisgrani in Belgio artificioſum vitrificem ac refulforem, qui ſibi parem tunc temporis toto in Belgio dicebatur, non habuiſſe; cum verò Tanchon Monachus Benedictinæ nobilem campanam fuſiſſet, cujus amœniſſimam vocem actum ipſe Imperator Carolus vehementer obſtupuit, artifex invidia percitus in Tanchonem, & rancoris œſtrò percuſſus, duri alium, & quidem Monachum, qui ipſi vel primas raperet æquaret, Imperatorem acceſſit, eiſque ſanctè adpromiſit, ſe majorem campanam quàm ſit Tanchonica fuſurum, quæ trigulis molliorem gratioſiorem & clariorem ſit ſonum editura, quam altera per Monachum fuſa modò Imperator neceſſaria huic operi curaret; petiit inde magnam cupri quantitatem & argenti libras centum, loco ſtanni campana applicanda; His poſitis talem condixit campanam, ut altera huic collata cenſeri debeat quaſi lignea. Carolus Templorum prodigioſus Zelotes, (ut enim ad oculum patet, tot templa Carolus erexit, quot literas numerat alphabetum, viginti quatuor; quorum primum erat *græcanenſe* in Belgio, & ultimum *Tigurenſe* in Helvetia vulgò *ſæcæ*) Carolus inquam Templorum Zelotes, promiſit ſe ocioſus curarum, ut neceſſaria recipiat. Liquefactis omnibus materiis, impius Mammoniſta, argenti libras retinuit, eiſque centum libras optimi ſtanni ſubrogavit; fuſa eſt campana ita feliciter, ut artiſtæ & induſtriæ ad amuſſim totum opus reſponderet. Placuit Imperatori campana, in qua nullus poterat defectus redargui; & debatur etiam ſonus omnium vota explere. Cum plauſu & ſolenenni jubilo ad turrim ſublimata, ſuo etiam malleo inſtructa in exalta trabe pendeat. Exſpectabatur avidè, quam vocem eſſet ex alta turri editura; at ecce, dum totis viribus funes attulerunt, dum totam movent, gyraunt, pulſant & concitant campanam, malleo ritè in utramque partem adactò, muſcit tota, & velut elinguis facta nullum penitus edit ſonum. Credebant autem qui magico carmine fascinatam eſſe campanam invidia duces; eam in finem ſacris amuletis & exorcismis urgebant vocem, ſed ſine ſuſſo conatu; ſic tandem moræ longioris impatiens artiſtæ ipſe turrim irruit, funem carpit, pulſat, rotat impetuoſè campanam fuſam, & hem tertio ductu malleus è medio ſolutus rectè in

tificis caput decidit, & funus facit artificem magistrum. Hoc nempe
 pe lucrum fuit, quod legit ex argento per summam impietatem
 retento, & stanno in illius vicem assumpto. Sic Deus adhuc hodie
 improbos mammonistas & opum perfidos corrafores fatò punit
 inopinàto ut plurimum temporaneo simul & æternò. Avulsò ca-
 davere, tota pariter campana malleò suò soluta, ex alto decidit,
 & ruptis omnibus obstaculis, tam profundè in subjacentem terram
 penetravit, ut nullis inde machinis extrahi posset. Loqui adeò
 noluit, imò etiam in turri pendere noluit præsens campana, quia
 tot fraudibus compilata, substitutò in argenti vicem stannò, ar-
 gentò propriæ bursæ illatò. Reperta est quidem in ædibus æri-
 fuloris hujus massa notabilis residui argenti, quam tamen ipse Cæ-
 sar in pauperes distribui voluit, ne argenti pars sincera per hunc
 iniquitatis Mammonam inficeretur. At dicit nonnemo hic loci,
 mirum non esse, quòd fatò subitanè sit à Deo fraudulentus hic
 artifex correptus, sacrilegium nequam commisit, rapuit Ecclesiæ
 donata, Deum non homines expilavit, & fraudavit; furta profana,
 & fraudes purè seculares tantis poenis non maestantur. Opt.
 AA. talia qui gruniunt, seiplos gravissimè decipiunt. Sit sacrum,
 sic profanum, quòd alteri clepis bonum, *iniquitatis Mammona*
 est, quam iniquitatem justus DEUS & in hoc seculo & in futuro
 acerrimè castigat. Cogor horum in gratiam vivax exemplum pro-
 ducere, quod suis (6) stromatis fusè inseruit Nirnbergius, Au-
 thior undique classicus. Nactus est germanos parentes, patrem
 Tirolensem, & matrem Bavaram, ex quibus Madriti in Hispa-
 niæ meditullio sub finem lapsi seculi prognatus est, vir fuit Eu-
 lebius multæ Orationis & magnæ mortificationis, septem quo-
 tidie horas orationi, & tres duntaxat somno dare solitus; in se-
 num severe, in omnes alios blandus & plenus charitate, quæ
 boni superioris & probi nominis prælati evidens est characteri-
 stica. Libros scripsit in omni scientiarum genere ultra sexaginta,
 quos inter duodecim in folio exaravit. Suum in corpuscu-
 lum singulis diebus ad sanguinem usque flagris desæviit, mi-
 nima in se tanquam maxima castigare solitus. E cœlo edoctus
 mortis suæ annum, diem & horam designavit &c. ut fusè perhibet
 vica ejus, operibus illius Parthenicis Lugduni præfixa. Hic ergò tan-
 ti nominis Vir fide sua dignissimus Jesuita propriò calamò sequens
 factum enarrat.

Rr 2

Erat

(6) Euf.
 Nirnb. l. 5.
 Strom. c. 24
 D.
 Laus Eu-
 gel. Nirnb.

E.
Exemplum
mammoni-
stæ fatò
perfidie
attempe-
ratò ex-
tincti.

Hist.

Erat Parisiis in Gallia Civis sat opulentus, qui præter alia terræ jugera etiam nobilem vineam recensuit. Placuit hæc vinea magni nominis officiali Regio, & ita placuit, ut eam vitis ardentibus sibi cuperet ex integro vendicatam. Obtulit pretium æquivalens multoties civi, etiam paratæ monetæ summam annumerare paratus, modò vineam suam grandi cederet. At nec prece nec pretio moveri poterat civis, ut vineam tam rari liquoris parentem dimitteret. Sæpiùs hac de sollicitatus civis idem semper responsum misit proco negativum vineam sibi ac familiæ posteris decretam nullo esse pretio venalem. Tulit quidem acerrimè repulsam toties iteratam officialis, & cum ei hunc in civem nullum jus aut dominium competere, suis pro votis nec vindicare potuit repulsam. Desistit adeò à ceptis, donec alia se occasio exhiberet uberis vineæ affabrè captandi, hanc ansam morbus præbuit & mors et morbo prognata, quæ civem vineæ possessorem è vivis rapuit. Extincto Cive, Vineæ causam seriò procius reassumpsit, & quod nullo potuit jure à vivo nancisci, id fraudibus & dolis extorquere studuit à sepulto. Eum in finem propriam in perniciem gallico usus est stratagemate penitus inaudito. Summo in silentio duos lurcones perfidos cives, gyaris & carcere dignos conduxit, quos probè subornatos & larga mercede corruptos seipsum ad usque defuncti civis tumulum sequi jussit concubia nocte. Paruit uterque jejunos ac perjurus laventibus pecuniarum lucrò illectus. Ad tumulum delati mox glebam removeant, & ad tumbam usque sibi viam sternunt terni nebulones. Reserant tumbam, cui recens commissum erat cadaver jacebat antè oculos civile corpus animâ exhaustum, etiam vestimentibus suis circumseptum. *Auri Sacra fames quid non mortalia cogis pectora!* plus ultrà grassari non potest euctionis quam si posito omni pudore, & omni pariter horrore funestis profligato, in ipsa etiam cadavera lucri gratiâ debacchetur. Rectè cecinit Poëta:

*Detectabilius nil terra creavit avarò,
Et nimio lucri pejus amore nihil.*

Defec

Descendit in tumultum vineæ candidatus Grandis, & totam auri summam pro vinea cœmenda pridem viventi oblatam, sed nunquam acceptam, in manus tradit defuncti, inde ocius ad falsos testes cœversus ait: hem domini mei, memores estote luculenti actûs hujus, quô testes oculati coram videtis, hunc virum pro vinea tot aureos à me parata in moneta præsentatos, suas in manus acceperunt, sine ulla reclamatione, sine ulla protestatione in contrarium facta; vos ergo testes mihi eritis, vineam mihi ritè venditam, & pretium vineæ purò auro conclusum per me in civis hujus manus traditum esse. Probant contractum utrinque ratum hinc nebulones, & manu condicunt stipulata, se hæc etiam jurejurando ad Judicis urnam testaturos; his factis, rapuit denuò bursam auro gravem ex manibus defuncti præsens Officialis, ac re optimè confecta, cum suis domum revertit. Altero die utrumque ad Judicem produxit Grandis, palàm ex ore duorum testatus, se civi huic totam summam pro vinea in manus dedisse, sibi proin jus in vineam competere, licet perpetim vidua reclamet; contractum utrinque firmatum, duplici testimonio roborari. Idem jurejurando solenniter affirmabant hunc in finem conducti & liberali congiario inuncti nebulones. Renuit quidem constanter vidua, nihil unquam à vivo conjuge venditum ex vinea, palàm protestata, sed contra torrentem. Coram mundo & seculari judicio jam causâ cum suis cecidit vidua binis falsis testibus convicta; at DEUS justus Judex & pauperum maximè viduarum amicus pater, ultrà noluit Judicium urnam decipi & innocentiam affligi. Accinxit fortitudine lumbos suos, ut tam horridam iniquitatem corripere, & correptam justissimâ sententiâ fulminaret. Quæta est vidua vineæ jacturam toti pænè Urbi, ejulans perpetim & lamentans se à pravis testibus circumventam à judice condemnatam, bonis cedere coactam esse, licet ea nunquam à vivente marito, nec ab ipsa ejus uxore vendita essent, nec nummus pro illis esset unquam suis ædibus illatus. Delata tandem ad Philippum Galliarum Regem controversiâ, binis iterum Consiliariis Regis eventilanda præsens causa committitur, ubi tamen altera jam vice rejecta vidua repulsam tulit, iterabat falsis testibus hoc etiam in judicio

Rr 3

præ-

prævalentibus. Parùm abfuit, quin mente mota mulier bimetipfis manus injiceret violentas; animos meliores dicebat vicinus, qui eam in sententiam deduxit viduam, ut ad Regis ipsius genua procideret, & ab eo erectis ad sidera pænis iustitiam imploraret. Paruit afflicta consilio sanè saluberrimo vidua; sic enim votis suis celerrimè damnata totam vineam recepit. Dimisit à se plenam solamine Philippo de causæ totius pravitate jam aliunde edoctus, eique caniti omnes iustitiæ cultum adpromisit. Postridie ad se in regiam utrumq; testem accersit, & utrumq; seorsim exagitat Rex; primo quærit, an recitare nōisset totam orationem Dominicam; stupuit ad insolitam quæstionem civis & annuit, imò totam orationem à capite ad calcem Regi suo evolvit. Hoc uno firmo ei actu totum stabat examen. Hòc dimissò testis alter contrahit, eumq; serio ac truci vultu hunc in morem affatur Philippus: age sodes, commilito tuus contestis actu mihi falsus est veritatem, totamq; rei vos inter transactæ seriem mihi, velut orationem Dominicam recitaret, coràm exposuist; idem si falsus fueris, salva res; vita saltem servabitur; sin esse perrexeris in ostendo contumax, vespillo veritatis, curabo ut vel hodie in solis occubitu litera fias longa, & sub dio spiritum evomas medacem. Territus hac oratione nequam civis, mox se humi coram Rege suo abiecit, & ab ovo ad malum totam rei seriem explicuit, falsus unà quàm impiè, quàm sacrilegè cum defuncto egripit officialis, data in manus bursâ, & receptâ, quod etiam ipsos esset alterò juramento firmatum. Sic ergò & alter dimissus pristinam libertatem recepit, prout condixit Philippus. Quid Nobili actum, qui hos vaserrimos testes conduxit? in hanc eam sententiam detonuit, quam facti atrocitas jure suo exigere videbatur: referavit euclio ille nefandus sacros cineres, tumulos violavit, pios manes suis in oculis efronti perfidia & acribus verè stygiis aggressus; dignus proinde non est, qui terram obambulet, vivus adhuc hodie tumuletur. Dictum factum. Necdum sol occubuit, jam glebâ suâ extra urbem rectus in lavernio & suffocatus. Sic vidua juri reddita, vineam recepit; sic inaudito probrosæ mortis genere Mammonam iniquitatis luit Officialis, nullo habito respectu vel exhibitæ nobilitatis

nobilitatis, vel obitæ dignitatis. Testibus vita mansit integra, sed infamis & probrosa. Inclyti AA. hæcenus obiter deteximus, quid mali spiritus moliatur mammonisticus; ut servos suos & maucipia exagitet, ut vitam perdat temporaneam, ac mori nesciam, æviternam; patet inde nihil infelicius esse iniquò Mammonistâ, fortunis malè corrasis ditato. His non obstantibus se auri fulgore fascinari patiuntur & implanari cœci mortales.

*Corraduntur opes irritamenta malorum;
Jamque nocens ferrum, ferroq; nocentius aurum
Prodiat, prodit bellum, quod pugnât utroque,
Vivitur ex raptò, non hospes ab hostite tutus,
Non socer à genero, fratrum quoque gratia rara est.*

Ovid. (7) teste. (7) Ovid.
1. Met.

Clamatur ubique stentorea voce cum Horatio:

*O cives, cives, querenda pecunia primum est,
Virtus post nummos &c.*

Itur in ima terræ viscera, & in sede manuum opes ampliantur, donec è cœlo scelus fulminet trifulco igne ter justum Numen. At ubi quæstio superius posita & necdum eviscerata? manet gordius ille suis adhuc plicis involutus. Si Mammona iniquitatis tantum mali pariat, ut nec DEUS velit tali sacrificio placari, cur ergò præcipit hodie, ut amici quærantur ex iniquitatis mammona? gordius iste vel solvi debet vel secari, quis ergò sensus fuerit vocum illarum? modicum inde lucrum euclionibus accretet. Omnis iniquitas à DEO reprobatur & castigatur; cum ergò vult amicos ex mammona conciliari, qui nos in cœlos sublimet, alium longè scopum sibi prima Veritas præfixit, quam phantasticè fingant & somnient eucliones, quem illum? non ut ex malè partis eleemosynæ darentur, aut sacrificia Deo libarentur; absit! Tirinus verum promit sensum vocibus illis conclusum; ait ille, voluisse hic loci Deum pecuniæ naturam & indolem manifestare; pecunia seu justò seu injustò titulò cor-
râta,

F.
Ubique
mammo-
nismus
gallatur.

G.
Quæstio
posita per
malignan-
tè pecu-
niæ natu-
ram &
pauperum
curam re-
solvitur.

rafa, iusta phrasin hebraicam *Mammona iniquitatis* compellitur, quia etiam pecunia legitime collecta tanquam malicia instrumentum passim omnibus servit ad flagitia millena & innumeras iniquitates; quis enim nescit, quantum mali ex fortunis rite partis oriatur, si incautius tractentur. His certe millies Jura in Curias violantur; his æquitas millies in Confessibus dissipatur; his fidei iurata fides millies convellitur; his ipsum naturæ vinculum millies dissolvitur; his in pudendam castitatis prostitutionem candicans virginitas millies adducitur; his luxus & luxuria, gula & intemperantia millies fovetur; his innocentia millies opprimitur. Verbo:

Aurò pulsa fides, aurò venalia jura,

Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.

Ubi mammona grassatur, ibi mox fides & fiducia halucinantur. Ubi aurum rutilat, mox nigro carbone tincta venia caligat; hinc centies imò millies dimissa impietate, candicans integritas profcinditur. Ubi spes certa auri argenti que longum pondere lactatur, itur adhuc hodie in curias & tribunalia tanquam ad auream messem, quod olim dicitur Stratocli receptum fuisse; qui per iustitiæ gladium cum aliorum enormi damno & inedia grandes opes congestit; hic non facile causa rejicitur, ut sit prava, impii & venenosa, modò pars altera bursam ferat gravidam, modò sit illa de pane lucrando, de lucro augendo, de peculio ampliando. Inde tot causarum nefariæ suspensiones, prelationes, procrastinationes & revisiones prodeunt, ubi tota processer conclusio semihorulâ expediri. Omnis libido, omne adulterium, omnes falsæ literæ, & fraudatio sigillorum, omnes cædes, homicidia & cruenta bella per mammonam elaborantur.

Vidit hæc omnia pecuniis annexa Deus; hinc voluit causas tanquam spinas pecunias tractari. Ea probis titulis si collecta esse caveant tamen singuli, ne illâ perperam abutantur. Eum in finem sacro fœnori ritè ac legitime partæ opes applicentur, quoque locorum reponantur, ubi possit centuplum obtineri. In peres dispensentur, qui precibus suis nubila penetrent, & patris suis à Deo immortales gratias procurent; sic pro temperantia æternam

æterna, pro terra cælum probi dispensatores recipient. Huc collimabat præfens Concio Servatoris, quam pia Elisabetha ex Turingia ita cordi habuit, ut unico die mille & sexaginta quatuor aureos in pauperes distribueret; quod etiam de Carolo legitur Borromæo, imò Pontifex iste nec suo parei voluit lecto, ut misellis pauperibus celeres suppetiæ ferrentur. Quod si tamen te ipsum grandis premat paupertas, ut datum non sit, hoc modo ex iniquitatis Mammona plures amicos conciliare, consilium sequere Aug. (8) *Si potes inquit S. P. pauperi da, si vero dare non potes, affabilem te presta; coronat Deus bonitatem, ubi non invenit facultatem.* Possunt sæpè miselli solatiò & pià doctrinâ roborari, ut tantò fortius jugum ferant paupertatis. Sic legitur ipse D. Petrus fecisse opibus & fortunis exhaustus: *argentum & aurum non est mihi, quod autem habeo, (9) hoc tibi do, habeo scilicet mea in potestate amicam vocem solamine plenam, asceticæ doctrinæ punctum, quò alterius patientia suffulciatur.* Has pecunias omnes erogare poterunt, si modò velint verbulò suaviori afflictos dignari. Sic iterum Aug. (10) *habes semper, unde des, cui plenum est pectus charitate.* Hæc charitas eò singulos promovebit, quò hodie dirigi voluit opes ac divitias Servator, *in æterna tabernacula, ubi secura quies & nefcia vita senectæ & cum pace fides habitant sine fine voluptas &c.*

Amen.

Ss

CON-

H.
Eleemo-
synæ opi-
ma largi-
tio.

(8) S. Aug.
in Pl. 103.

I.
Hanc
etiam dare
possunt
pauperes
pauperi.

(9) Act. 3.

(10) S. Aug.
in pl. 36.